

Verder vestigt HAECKER de aandacht op het feit, dat zooveel kenmerken, welke zuivere splitsing volgens MENDEL vertoonen, berusten op „genen”, die aan alle individuen van een ras eigen, doch in latenten toestand zijn, zoodat tot de openbaring slechts de slapende potentie behoeft gewekt te worden.

Vaak zijn het z.g.n. ubiquitaire eigenschappen, eigenschappen dus, die een algemeene verspreiding hebben, zooals bijv. melanisme, albinisme enz.. Zij ontstaan meestal plotseling, dus als mutatie, en hebben voor de soortvorming in planten- en dierenrijk geen belang, in tegenstelling met de complex veroorzaakte uit groep B, die dikwijls het karakter van aanpassingskenmerken hebben, die in de phylogenese wel tot soortvorming kunnen hebben geleid.

Ook het *dominantie*-vraagstuk bij de wet van MENDEL wordt door HAECKER onder de oogen gezien, zonder dat hier echter belangrijke nieuwe gezichtspunten over dit ingewikkelde vraagstuk worden gegeven.

M. A. VAN HERWERDEN.

De overgevoeligheid voor tuberculine en haar overdracht.—

Proefondervindelijk is aangetoond, dat elke wisselwerking van het organisme met tuberkelbacillensubstantie, in welken vorm ook, aanleiding geeft tot een tuberculine-overgevoeligheid in de huid. Men kan die tuberculinegevoeligheid echter niet overbrengen door bij gezonde proefdieren bloed van tuberculeuze proefdieren in te spuiten en bij inspuiting van tuberculeuze orgaanbrij was het resultaat twijfelachtig. (MC. JUNKIN schrijft, dat op laatstgenoemde wijze *wel* een zekere overgevoeligheid wordt verkregen ongeveer 8 dagen na de inspuiting (*Journal of exp. med.* B. 33). Spuit men bloed in van een tuberculeus proefdier, dat door alttuberculine-inspuiting zwaar ziek was, bij een gezond of ander tuberculeus dier, dan gebeurt er niets; de tuberculinewerking bij tuberculose berust dus bij dierproeven niet op het in circulatie brengen van specifieke giftige stoffen (FELIX KLOPSTOCK in *Berlin. klin. Wochenschrift*, 1921, no. 37).

J. VAN TILBURG.

Ernstige buikaandoeningen, veroorzaakt door spoelwormen. — Deze kunnen ontstaan, wanneer de wormen zich van hun gewone verblijfplaats: het bovenste deel van den dunnen darm, door het darmkanaal verspreiden. Deze verspreiding wordt in de hand gewerkt door veranderde omstandigheden: katarrhen, afdrivingsmiddelen en vnl. door koorts. Daarbij hebben de wormen de neiging in te dringen in nauwe spleten en gangen: in de galwegen, zelfs in de levergangen en in het wormvormig aanhangsel. Zoolang de papilla VATERI normaal is, schijnen zij er niet doorheen te kunnen komen, is deze echter ziekelijk veranderd (na doorgang van galsteen, ontstekingsprocessen der galbuizen), dan staat de deur in den letterlijken zin des woords open. Ernstige, soms doodelijke verschijnselen kunnen hiervan het gevolg zijn. Komen de wormen op hun zwerftocht in het coecum terecht, dan bestaat de kans, dat zij hun neiging getrouw, in de appendix dringen. Dit gebeurt vooral bij kinderen, die met de diagnose: acute of chronische

appendicitis ter operatie komen. De appendix wordt hierbij meermalen macroscopisch en microscopisch normaal bevonden. Is het orgaan evenwel gangraeneus of doorboord, dan moet men aannemen, dat de appendicitis primair is. Het is verder bekend, dat tengevolge van wormen ileus kan ontstaan, zoowel door verstopping als door kramp van den darm. De aanwezigheid van een enkelen worm geeft soms kramp. Er valt veel te zeggen voor de opvatting, dat de kramp de eigenlijke oorzaak der verstopping is, omdat de wormen naar de vernauwde plaats kruipen. Men vindt toch dikwerf alle wormen op één bepaalde plaats van den darm, waarbij de wand uiterst krampachtig, tot volledige bloedledigheid toe, is samengetrokken. Terloops zij er aan herinnerd, dat asdraaiing van den darm door wormen voorkomt. Er bestaat geen goede grond voor de meening, dat zij den gezonden darmwand kunnen doorboren.

Behalve plaatselijke verschijnselen brengen de wormen in zeldzame gevallen een acute vergiftiging teweeg: onrust, verwardheid, hooge koorts, die door geen andere oorzaak is te verklaren. Bekend zijn de zgn. wormverschijnselen bij kinderen. Sommigen meenen, dat deze vergiftiging veroorzaakt wordt door de stoffwisselingsproducten (vnl. vetzuuraldehyden) der gasten. Aldus SCHLOESSMANN in de *Mitt. a. d. Grenzgeb. d. Med. u. Chir.* Band 34, afl. I.

J. F. M. BOSMAN.

Renale glucosurie als zwangerschapsteeken. — De proeven van FRANK en NOTHMANN, die bij alle zwangeren in de eerste 3 maanden der zwangerschap na toediening van 100 gr. glucose per os binnen het uur glucosurie zagen ontstaan worden door NÜRNBERGER bevestigd (*D. med. W.* 1921, no. 38). Bij 60 zwangeren vindt hij in de eerste 3 maanden der zwangerschap steeds een positief resultaat der proef en het suikergehalte van het bloed op het oogenblik, dat de glucosurie zich vertoont, onder 1.9 per duizend. Bij lijders aan diabetes, leverziekten, ziekte van BASEDOW ontstaat ook wel glucosurie, doch met hooger bloedsuikergehalte dan 1.9 per duizend. Slechts bij één niet zwangere lijderes aan hysterie mislukte de proef: er ontstond glucosurie zonder verhoogden bloedspiegel. Eerst, als bij een miskraam de placenta geheel uit de baarmoeder gedreven is, ontstaat de glucosurie na toediening der glucose niet meer. Van veel belang is deze renale glucosurie voor het diagnostiseeren der buitenbaarmoederlijke zwangerschap. Bij zwangerschap, die ouder dan drie maanden is, valt de proef slechts in 25 pCt. der gevallen positief uit.

A. FOYER.

Over immunopathologie en behandeling van tuberculose. — HOLLANDER (*Zeitschrift für Tuberculose*, Band 35, Heft 2) stelt zich het verloop van de immuniseering bij tuberculose voor, als bestaande uit tien in elkaar overgaande verrichtingen: 1°. De tuberkelbacillen worden door de phagocyten opgenomen. 2°. De phagocyten maken agglutinen. 3°. Hierdoor wordt het wasachtige omhulsel opgelost en komt endotoxine vrij. 4°. Het endotoxine komt in de cellen der opperhuid. 5°. Deze cellen vormen lysinen. 6°. Hierdoor wordt het endotoxine veranderd in oplös-